

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor. Negyed évre 3 kor. — fill.
Egyes szám ára: 20 fillér.
Előfizetési cseppán a kiadéshivatalban lehet B.-Gyarmaton

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadó-hivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyúl-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árabszám szerint számítottak. — Nagyobb és többesbű hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Nyul-térre petit sora: 40 fill.

B.-Gyarmat november 17.

A kormányzatnak legujabb jelszója mindenesetre a *közigazgatásnak alapos reformja*. Kétlő jelszó, a mely csakhamar be is fog válni. Mi azonban, itt a vidéken, a kiknek minden tevékenysége közvetlenül érintkezik a közigazgatással, bizonyos tartózkodással fogadtuk ezt a jelszót. Mert nekünk nem annyira hangzatos jelszavakra, mint inkább eredményekre van szükségünk. Az eredményeknek feltételeit mindannyian elfogadjuk, de ha már ezeket a feltételeket vizsgáljuk, meg kell akadnunk elsősorban egy lényeges körülményen, mely az időves és egészséges eredménynek a legnagyobb akadály, s a mely nem más, mint a közigazgatási tisztviselőknek nagy *munkahalmaza és túlterheltsége*. A ki ismeri azt a nagy munkahalmazt, melyet a közigazgatási tisztviselőnek megemésztenie kell, az tisztában lesz és van azzal, hogy az ez irányú panasz nem üres beszéd s nem tartalom nélkül való lamentáció.

Tessék a hivatalokat sorba venni s meggyőződhetünk menten arról, hogy állításunknak teljesen igazsága van. Ennek bizonyításául nem kell a szomszédba mennünk, elég ha az itthoni állapotokra utalunk. Az alispáni hivatalnak például évenként van 35—40,000 száma. Ezt a rengeteg anyaghalmazt öt jegyző dolgozza fel, egyre-egyre tehát átlag 8000 szám jut. Ha ezt 365 napra felosztjuk, nyíltan áll előttünk, hogy egy-egy aljegyzőnek naponként legalább 20 ügydarabot kell feldolgoznia, hogy restantiája ne legyen. Ugyanezt kell mondanunk az árvaszékről is, a hol az ügydarabok száma egyre rohamosan növekszik s legujabban mindenesetre el fogja érni a 30,000 számot. Ezt a nagy complexumot már különösen most négy ülnöknek kell feldolgoznia. A legprimitív arithmetikai számítás szerint jut egyre-egyre 8000-en felüli szám, vagyis naponként több mint 20 darab. Már pedig ennyi ügydarabot feldolgozni egyenesen a lehetetlenséggel határos.

Ennek az egészségtelen helyzetnek azonban van még egy másik oldala, mely azt még egészségtelenné teszi. S ez nem más, mint a segédhivatali személyzetnek elégtelen volta, mely annyira megy, hogy például az árvaszéknél négy ülnökkel, tehát fogalmazóval szemben, az általok feldolgozott óriási munka leírásához alig van 3 irtók vagy díjok. Ilyen valóban miserabilis állapotok mellett nem kell közelebbről indokolni azokat a panaszokat, melyek az ügyek késedelmes elintézése címén minduntalan felmerülnek. Ez a panasz mindinkább indokoltabbá lesz az által, hogy a reform munkálata épen arra irányul s ezt nagy hangon s érdemként szokás felhozni, hogy a megtakarítást és az igazgatás olcsóbbá tételét a munkaerő-

nek megszorításában s számszerű kisebbitésében keresi s véli megtalálni.

Szokásossá s majdnem szálló igévé vált már, hogy ezzel szemben azt hangoztatják és azt mondják: „ne tessék henyélni, tessék dolgozni”. Nincs ennél alaptalanabb és igazságtalanabb kijelentés. Mert, bocsánatot kérünk, ha ezt vitatni és állítani merjük, akkor, midőn például a bíróságoknál egy-egy referensre alig 1200 szám jut, az a közigazgatási referens, a kinek ugyanazon idő alatt s aránylag jóval csekélyebb, majdnem semmi fizetés mellett, 6—7000 ügydarabot kell feldolgoznia, a túlhalmozottság felől méltán és jogosan panaszkodhatik.

Es itt ne álljon elő nekünk senki azzal a már megszokott ellenvetéssel, hogy azaz 1200 ügydarab, mely a bíróság tagjainak kijut, tartalmi súlyja miatt több physical tevékenységet és időt igényel. Ez az ellenvetés egyszerűen hamis: mert egy a közigazgatás általános meneténél, valamint az árvaszéknél van olyan és annyi ügydarab, mely ép oly fokú cognitiót, a feldolgozásnál ép annyi időt igényel súlyánál fogva, mint a bíróságnál, ha ugyan nem többet. Ennek megértéséhez talán elég lesz arra a körülményre utalni, hogy mialatt a bíróságnál az általános jogrend sérelmei mellett egyeseknek vitás jogigényei nyerne szabályozást, illetve elbírást, addig a közigazgatásnál nincs egyetlen jogalany sem olyan, a ki a mindennapi élet ezer és ezerféle viszonyzatában és cselekvényében a közigazgatásnak bizonyos szabályozó és rendező irányzatával ne találná magát szemben. A mi röviden annyit jelent, hogy az ügyek elintézésének mennyisége nem a bíróságokra, hanem a közigazgatási közegekre és hatóságokra hárított.

Es sajátzerű! A mostoha gyermek még is a közigazgatás. Az a közigazgatás, melynek tagjaitól és hivatalnokaitól a társadalmi élet s a politikai rendszer annyi mindenfélét megkövetel s ezért úgy szólván semmit sem ad. Egyet azonban mégis: gáncsot, nyilvános meghurcoltatást s az egyéniségnek feláldozását az ugynevezett irányadó körök szeszélyeivel szemben. Hát ez is valami.

Ez a valami azonban csakhamar megboszulja magát, a minek látható jeleire máris lépten-nyomon akadunk. Ugyan, ugyan, tessék csak körülnézni a vármegyékben: vajlon megtalálhatjuk-e a megnyugvást abban, hogy széles ebben az országban a közigazgatásnak olyan crescentiája nő fel és áll rendelkezésre, mely mellett a hivatalnoki karban beállt hézagok nagy bőséggel betölthetők? Bizonyára nem. Sőt attól tartunk, hogy ha valami sajátzerű szellemlél fogva a meglévő hivatalnokok hirtelen — mondjuk strajkolnának — a mi különbben az adott viszo-

nyok között nem is lenne valami meglepő, sőt talán természetes, volna-e képes a kormányzat a renitens elemek helyét nagy kényelemmel betölteni? Nos, nem igen hinnők, hogy ilyesmi lehető lenne.

Kicsiny s alatt járó szellem az, mely a közigazgatásnak reformját a munkaerőknek minimalis fokú megszorításában találja; az efféle irányzat nem javít, s nem egyéb, mint hűséges szolgálja annak az egészségtelen burokratizmusnak, mely a tehetséget pusztá géppé alacsonyítja s megöli a tisztviselőben épen azt, a mi őt, idejét és képességét teljesen igénybe vevő és felemészítő munkálkodásában egyedül éleszteni s felemelni képes: az önérdetet.

Hideg s termékenységre nem képes levő az, mely a burokratizmus számszerűleg berendezett gépezetével akar és képes igazgatni.

Meleg s olyan levegőre van szükségünk, melynek egészséges áramlatát megérzi nemcsak a tisztviselő, hanem mindenki, a ki a közigazgatás jogsegélyét veszi igénybe.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közig. bizottság nov. hó 14-én ülésezett, sok tárgyat intézett el s jó a délutáni órákba nyúlt az idő, a mikor befejeztetett. Elnök Török Zoltán főispán bejelentette, hogy elmaradásukat Beniczky Árpád, gr. Degenfeld Lajos és Laszkary Gyula bizottsági tagok jelentették be és igazolták. Az ülésen a választott bizottsági tagok közül: gr. Forgách Antal, Sréter Alfréd, Szakall Barna és Szilárdy Ödön voltak jelen.

Alispáni ügykör. Plachy István h. első aljegyző felolvasta az alispáni havi jelentést. A jelentés jelzi a küszöbön lévő népszámlálást. Hogy ez a nagy művelet gyakorlati uton is könnyen megoldassék, nov. 12-ikére berendelte az összes főszolgabírákat és Losonc város főpolgármesterét, akiknek az alispán jelenlétében Hajdu László belügyminiszteri titkár tartott előadást, a népszámlálás helyes és pontos fogantatásáról. Jelenti továbbá az alispán, hogy a losonci és a füleki szbirói hivatalok pénzkézelési ügyvitelét behatóan megvizsgálta és rendet talált. A mentő csapatok csakis Balassa-Gyarmaton, Losoncban, S.-Tarjánban és Szécsénben voltak megalakíthatók, a többi községekben ez a humanus eszme anyagi és értelmi erők hiányában talajra nem talált. Az állategészségügy és a vagyonbiztonságot kielégítőnek jelezte az alispáni jelentés, melyet tudomásul vettek.

Gr. Forgách Antal felhorda azt, hogy sok körjegyző 4—5 hónapra előre felveszi a fizetését, ha aztán felfüggesztik, vagy állásától elmozdítják, — az előtegetett fizetésre nincs fedezet, vagy legalább az előjáróság köteles a hiányt kipótolni. Reflektál ebben a tekintetben a gácsi körjegyzőre, akit az alispán hivatali vesztesére ítelt. Gr. Forgách Antal azt az indítványt tette, hogy a főszolgabírák legközelebbi kiszállásuk alkalmával, ezirányban vizsgálatot eszközöljenek a községi és körjegyzőknél és a visszaéléseket jelentsék be; az alispán pedig rendelkezést bocsásson ki ezeknek a visszaéléseknek betiltására.

Nagy Mihály alispán ezekre azt válaszolja, hogy eddig 22 körjegyzőséget vizsgált meg, de

csak egy esetben talált új elismelést s ebben az egy esetben is fejelemilleg intézkedett a megtorlás iránt. Az ilyen előleg vagy megengedett, a mikor t. i. a képviselőtestület megszavazza, vagy meg nem engedett, a mikor a jegyző képviselőtestületi beleegyezés nélkül veszi igénybe; de ez utóbbi esetben a pénztárnok a felelős és így a községeket ebből semmiféle kár nem érheti. Vizsgálatainak inkább azt tapasztalta az alispán, hogy a fizetéseket illetőleg nem a jegyzők vannak előlegben, hanem a községek vannak hátrálékban.

Török főispán mindezek után azt javasolta, hogy a jegyzői előlegekre irányult kérelmek a községi testületi gyűlések tárgysorozatába felvétesse.

Az alispán a rendeletet ki fogja bocsátani.

A kivételes nőülési esetek száma 64-re szaporodott, melyekből csak 3 utasított el. A többi pártolólag felterjesztetik.

A csései izr. rabbi választást tudomásul vették.

A m.-verebélyi—sidi ut megrongált támfalainak helyreállítására 2610 koronát szavaztak meg. A trász—pálfalvai uton e célra Köhn Mór és fiaai czéggel kötött szerződés 3837 kor. 46 fill. költség összeg mellett jóváhagyatott. A m.-verebélyi—sidi th. ut műtárgyainak helyreállítására 4327 kor. a katalin—kis-marosi ut támfalaira 2048 kor. költség mellett Weisz Jakabbal kötött szerződést jóváhagyatott. A jásztelek—pencz—rádi uton a hidak helyreállítására Köhn Mór és fiaai czéggel 6285 kor. 76 fill. mellett kötött szerződést jóváhagyatott. A törvényhatósági utak tilalomfaira 2052 kor. szavaztak meg. A kis-terenne—pétervársári ut korlátfelei 2859 koronába kerülnek. A rapp—saigó-tarjani hidak helyreállítás költsége 3422 kor. Az 190-ik évben a kavics 87 ezer koronába fog kerülni.

Az anyakönyvi ügyek elintézése után nagyobb vitára adott alkalmat az erdőtercsai patak tisztítási ügye. Az alispán előző vizsgálataok és a kultur mérnökség javaslata alapján elrendelte, hogy a patak tisztításához az érdekeltség hoidanként 40 korona költség összeggel köteles hozzá járulni. Az alispánnak ezt a határozatot 47 erdőtercsai lakos felelőzte. Az ügyet a bizottságban hosszabb megokolással Alfred szirákkerületi országyűlési képviselő vette pártfogásába és nemcsak jogi, de méltányossági tekintetből is kérte a bizottságot, hogy oldja fel az alispán határozatát s új eljárást indítson lehetőleg a vizsgai törvény 40 §-a alapján. Az alispán előadta, hogy ő az ő határozatát a vizsgai iratok adataira és a kulturmérnöki véleményre alapította. A főispán igen helyesen, kimutatta azt, hogy a kulturmérnökök véleményére sok esetben nem lehet adni, ezt tapasztaltuk a Kriván patak szabályozásánál.

A főispán hosszab érvelés után indítványozta, új és lehetőleg egységségi eljárás tétessék fo-

lyamatba, mert hisz itt nemis visszabályozásról, hanem egyszerűen medertisztításról van szó. Az ügyhöz még gr. Forgách Antal és Szakall Barna szoltak hozzá és csatlakoztak Sréter és a főispán véleményéhez. Eszerint az ügy kiadatik a járási főszolgabírónak újabb vizsgálát és az egyszeg esetleges létesítése végett.

A varbói malomgyűben Szabó János felelőzést elutasították.

Az ecsegi képviselőtestületi választás ellen beadott felelőzést elutasították.

A vármegyei számvérvőknek egy konkrét esetből tett előterjesztésére a bizottság kimondotta, hogy az árvások — az ő mellőzésekkel — bárkit rendelhet ki szakértőnek.

Barok József n.-szécsényi korcsmáros panaszt emelt Zubovics István szbiró ellen, hogy Maser orvosnak bizonylatot adott ki arról, hogy Barok ellen hamisborok végett három rendbeli panasz van folyamatban. Az alispán, habár helytelenítette Zubovics eljárását, melyben inkább hivatali tulbuzgalmat talált, a panaszt elutasította. Barok az alispán határozatát megfelelőzte; a bizottság azonban a felelőzést elutasította.

Az alispán bejelentette, hogy Grimm Imre poltári körjegyző, akit állásától felfüggesztett s ellene fejelemilleg rendelt, állásától lemondott, ennél fogva az eljárást ellene beszüntette. (Főispán: már azóta megis halt.)

Rákóczy István szbiró egy-árvaügyben a kelletlenül késedelmesben járt el, mint kellett volna. Miért is az árvások felhívta őt, hogy mulasztását igazolja.

R. I. szbiró azt jelentette be az árvásoknak, hogy nem tartozik magát igazolni. Gr. Forgách felszólalása után a bizottság elrendelte, hogy nevezett főszolgabíró, mint az árvások végrehajtó közege köteles magát 8 nap alatt igazolni.

Az árvaügyekről Hanzely Márton árvások elnök tett havi és évnegyedes jelentést, melyet tudomásul vettek.

Tanügy. Dr. Pacsery Károly kir. tanfelügyelő bejelentte, hogy a sok beadvány közül csak 68 a hátrálék száma. A múlt hóban 16 iskolát látogatott meg. Ezután 40 ügydarabot referált el. Ezek közül egy elvi jelentőségű kérdést is vita tárgyává tett. Ugyanis a közigazgatási bizottságban előadott ügyeket a tanfelügyelői iroda szokta eddig letisztázni és kiadványozni. Ezt a tanfelügyelő sérelmesnek találván, orvoslást keresett a vallás és közoktatásügyi miniszternél. A miniszter kimondta, hogy a taügyi határozatok letisztázását és kiadványozását a közigazgatási irodákban kell teljesíteni.

Adóügy. Előadó Jablanczy Miklós pénzügyi tanácsos. A jelentés szerint a múlt évi adóhátrálék 469,184 korona 34 fillér. Előírás 2,367,119 kor. 76 fill., összes előírás 2,836,304 kor. 10 fill. Hátrálék okt. végén 1,104,237 kor. 5 fill. A helyzet a múlt évinél kedvezőbb 14,199 koronával.

Börtönügy. Előadó dr. Millassevich Sán-

dor. A jelentés szerint a b.-gyarmati ker. fogházban a rend-és-tisztaság szabályszerű. Az elemzés ellen panasz elő nem fordult. A tartózkodottak száma 101 férfi 10 nő, összesen 111. A rabok keresménye 269 kor. 58 fill. ebből a raboké 91 kor. 55 fill., az államé 178 kor. 3 fill. A gazdasági telepen dolgozó fejelemilleg keresménye 81 kor. A rab élelmezés 1021 kor. 36 fillér.

Egészségügy. Dr. Okolicsányi János főorvos jelentése szerint az elmúlt hóban az egészségügy nem mondható kedvezőnek. Sok betegség járványszerűleg lépett fel. A körorvosok híven teljesítik kötelezéseiket.

Közlekedési ügy. Polinszky Emil főmérnök bejelenté, hogy a közlekedés az állami és törvényhatósági utakon meg nem akadt, az utastek kielőgítő állapotban vannak, a kavicsszállítás befejeztetett. A zsélyi posta november 1-én megnyitott.

A jövő ülést december hó 1-ére tűzték ki. Ülés vége d. u. fél kettőkor

Néhány szó a közigazgatásról és a jegyzők helyzetéről.*)

Magyar hazáknak felvirágzása, iparának, kereskedelmének emelése a főképen a nép jólétének előmozdítása kell, hogy minden polgárnak elsőrangú kötelessége legyen s ha e téren egy kis kövecskével hozzájárul a nagy hegy építéséhez, hazafias gondolkodásának, kötelességérzetének adja nemes tanujelét. Magyarország autonom közigazgatásának, tán nem nagyozok, midőn azt állítom, egyik legszámottevőbb tényezője a jegyzői kar. A jelenlegi rendszer mellett, de a küszöbön lévő államosítás esetén is a szó legközelebb, legszorosabb értelmében véve a nemzet napszámosa. Nem mi állítjuk ezt magunk felől, elismerték legkiválóbb politikusaink, elismerte maga a volt belügyminiszter Hieronymi Károly 1894. márczius hó 5-én, midőn az aradvármegyei jegyzők tisztelegtek előtte. Feledhetetlen lesz e nap a jegyzőkre nézve annál is inkább, mert a közigazgatás legelső, legfőbb tisztviselője kijelentette, hogy a jelenlegi elavult régi rendszer mellett a jegyzői kar testületi szellemében és hazafias érületében fekteti a bizalmát, mely hazafias testületi szellem biztosította eddig is a rossz viszonyok között is minden elfogulatla-

*) A Nógrádmegyei községi és körjegyzők együletének 1900. évi május 26-án Nógrád-Vereczén tartott évi rendes közgyűlésében a fentebbi értekezés Hees Vilmos kartára, mint szerkesztő által felolvasatván, ezen szépen kidolgozott értekezésért az együleti közgyűlés 14—1900 számú határozata által Hees Vilmosnak köszönet nyilvánított, ezen értekezés kinyomatni, minden együleti tagoknak megküldetni és ezenkívül a „Nógrádi Lapok“ és „Községi Közöny“nek közlés céljából megküldetni határozatott. Kelt Hódos-Jenő, 1900. május 26-án.

Foglar Géza
jegyző.

Szabó Károly
jegyző-egyleti elnök.

TÁRCZA.

Erzsébet királyasszony emlékezete.

Minden este, a mikor nincs
Sötét felleg az égen:
Elmerülve gondolkodom
S a mennyországot nézem,
A mennyország tündérfényét,
Ezer csillag tündöklését,
A holdvilág bús arcát,
Hulló csillag futását.

Mi is lehet az a milljó
Csillag ott fenn, az égen?
Mi raggog ott? mi tündöklől
Oly gyönyörűn, oly szépen?
Gondolkozom s a lelkemnek
Vitorláit megfeszítnek
S tengerén a képzelt
Messze elvisz engemet.

A világon két ország van
Éppen szem közt egymással:

A mennyország fekszik szemben
Édes magyar hazánkkal;
Ott fénylenek a csillagok,
Itt kigyúlnak az ablakok,
A mikor az esthomály
E két ország közé száll.

Hulló könnyeit honunk földje
Beszívja a méhébe,
A kegyelet virágai
Nőnek annak helyébe.
Úgy siratjuk! a mikor csak
Eszünkbe jő a gondolat:
Hogy ő nincs már közöttünk,
Elvevé az ég tőlünk.

Hogyne sirnánk! hiszen ő volt
A mi édes jó anyánk,
Isten a megmondhatója,
Mint vőlté ő szent hazánk...
Bikincsei porba hulltak
Oh hány ártatlan fogolymak!..
Az ő áldott szívének
Köszönhetjük ezeket.

Jó lelke még az égen is

Óv és űriz bennünket,
Palotája ablakából
Mindég ide tekintget
És ha baj érné e hazát:
Meggkérné az égnek urát
S az villámmal sujtaná,
Ki a magyart bántaná!

Égből küldött tünemény volt
Ő e földön közöttünk,
Sokat szenvedt, megsajnálta
S felszólítá közülünk
A szép fényes mennyországba,
Anyaloknak trónusába
Mindnyájunknak szent atyánk
S így hagyá itt szép hazánk.

Magyaroknak szép hazája!
Árván maradt drága hon!
Erdeideink lombozatján
Átvonuló fuvalom
Oly szomorú, oly kesergő,
Mintha bennük hű párt vesztő
Vadgalambok búgnának
Fájdalmokban sirnának.

Takács János.

nul gondolkozó hazafinak előismerését, és becsülését a jegyzői kar iránt. Kijelentette, hogy azon esetekben, midőn egyik másik jegyző intéstitucióban, az elavult rendszerben van meg, továbbá azon körülményben, hogy az állam a jegyzői karnak nemcsak a terheket rakja vállára, de az intézkedést tőlük egészen megvonja. Szép szavak ezek s ami a fő, az igazságnak teljesen megfelelnek. Nyomatékos szavakat pedig emeli azon körülmény, hogy oly egyéniség ajkáról jöttek azok, ki nem a hivatalisobában tanulmányozta a közigazgatási viszonyokat, nem a soha tán községben meg nem fordult referens előadása nyomán, hanem közvetlen szerezte meg a szükséges tapasztalatokat. A jelenlegi rendszer mellett a községi és a körjegyző tényleg nem felelhet meg főfeladatának, vagyis községe, vagy községei jólétének, felvirágzásának ügyén munkálkodni, mert az állam minden idejét annyira igénybe veszi, annyi teendővel halmozza el, hogy ezeknek pontos lelkismeretes teljesítése is ugyancsak fizikailag lehetetlen. Lehetnek tán többen, kik a mai rendszert mégis jobbnak tartják, mint az államot, de azt hiszem, az ország jegyzői karának többsége, a viszonyok javulását, a bujok alapos szanálását a közigazgatási reformtól várja. Hogy ohajunk, vágyunk teljesedni fog-e, az első sorban az új törvényjavaslattól függ. De azt hiszem, az intéző körök figyelmét nem kerülte el az a fontos momentum, hogy legyen egy épület bármily merész stílusú, a szilárdságot, tartósságot erős alap biztosítja, mely ha nincs meg, az épület előbb-utóbb összeroskad. És a közigazgatás hatalmas épületének alapját képezi a községi közigazgatás. Ha ezen alap szilárdan lesz építve, ha azon sok visszasság meg lesz szüntetve, mely a jelenlegi közigazgatást bonyolultá, hosszadalmassá, nehézkessé teszi, úgy a jó közigazgatás eszméje meg lesz közelítve. Nagy vonásokban vázolni és csekély tapasztalatom után fejtegetni bátorodom azon okokat, melyek a jelenlegi közigazgatásnak csak nagy hátrányára szolgálnak s amelyek valamennyiünk előtt többé, vagy kevesebb ismeretese. Egyik a községeknek kettefű eljárásága. A községekről szóló törvény az előjáróság fejevé a községi bírót tette meg. Felruházta e minőségben jogkörrel, a község vagyona feletti őrködéssel, annak kezelésével és melléje, mondjuk úgy, jogügyi tanácsosként kreálta a községi jegyzői intézményt. Jól tudjuk, hogy az országban nagyon csekély számú község van, hol mindazon feladatok teljesítésére értelmes egyén akadjon, ki elvégezze azt, amit a törvény a bírótól megkövetel. Ha van is aravalló intelligens egyén, az a bírói tisztiséget el nem fogadja. Mindazon feladatokat tehát, melyek a bírók kötelessége, a jegyzőnek kell elvégezni.

És hány eset van olyan, midőn az oly teendőket is, melyekhez szakértelem nem, csak egy kis ügybuzgalom szükséges, a községi bíró

lanyán teljesíti, de azért a jegyző anyagilag és felelősen felelős. Daczára ezen körülménynek, megtorlási joga a jegyzőnek mulasztás esetén nincs, legfeljebb jelentést tehet; a főszolgabíró kétféleképpen intézkedhetik. Vagy elnéző a bíróval szemben s akkor a feljelentésnek eredménye nincs, vagy megbüntetési szigorúan, akkor a jegyző magára zudítja a község egy jó részének bosszúját, kik, ha nyíltan nem is, de titkon igyekeznek munkálkodását megbénítani. Hány jegyző szenvedett és szenved most is érzékeny pénzbüntetést azért, mert bírája elítelték például valami ragályos állapotbetegséget, vagy végre nem hajt egy oly intézkedést, mely halasztást nem szenvedhet, de a jegyző az ötödik faluból azonnal, a tett intézkedések teljesítéséről meggyőződést nem szerezhet.

Második nagy hátránya a közigazgatásnak, hogy a községi jegyző egyszersmind az adó-exekutor a köznép a jegyzőben csak ellenségét látja, ki a csekély holmiját eladhatja, ha nem bír fizetui, nem pedig tanácsadóját, ki a hinárból kisegíteni igyekszik. Nem lehet a jegyzőjéhez bizalommal, aki a törvény értelmében kénytelen könyörtelenül behajtani a különféle kincstári, községi és más egyéb, mindenféle papi, kántori járandóságát. Ha szigorúan jár el, a nép retteg, ha nem, úgy felülről segítenek a dolgón úgy, hogy nyakára küldenek egy állami végrehajtót, aki az ő költségén végzi a behajtást. Szomorú dolog az, midőn a jegyző mint anyakönyvezető a magyar állami jelvényvel a vállán, összedajja az új párt, jövő hónapban pedig ugye lehet, elviteli minden ingóságát.

(Folyt. köv.)

Karcolatok

Miért nem lettem v. b. t. t. és az osztrák magyarbank főkörmányzója!

Elegans dolgozó szobámban, hol ezeket erő munkáncok voltak felhalmozva, kényelmesen ültem remek karszékemben szivtam az illatos havannát és szürcsöltem néha-néha kedvenc sherryem. Elgondolkoztam a multon, vissza juttattam ragyogó pályámon és elégtelen simogattam immár ritkuló szakállomat. Bizony gyönyörű pályá az én időmben. Tíz évvel ezelőtt végrehajtoi becsüs voltam Bojtorjában.

A 600 forint fizetésemet csak egy birtam beosztani, hogy egyáltalán nem fizettem senkinek. És ma legalább 50000 forint az évi jövedelemem. Mint végrehajtoi becsüs éveken át küzdöttem a letért, midőn egyszerre csak egykét pengős igérvényvel megütöttem a főnyereményt. Még ma is csodálkozom, hogy nem ütött meg akkortájtban a lapos guta örömeimben. És kezdetem lassanként eszes, művelt s képzett ember lenni.

Az állásomról természetesen lemondottam, de volt feljebbvalóim is, kiknek mindenkor kedvenc témájuk volt szellemi tehetségeimet

lők közé lépett volna, bölcs előrelátással a Záray család birtok iverinek három lapját tette tanulmány tárgyává. Miután így azon tapasztalatra jutott, hogy Zárayék 2000 hold tehermentes földön gazdálkodnak, bátran és erélyesen a hódításhoz fogott.

A fiatal mérnöknek mindig a saját érdekeit szem előtt tartó, jól kiczirkalmazott terve, számítása, eddig pompásan bevált. Minden úgy ment, a kiszámított sorrendben, mint a karikacsapás. A megfelelő kiküldetés, a gazdag és előkelő család ismeretsége, Katicza rokonszenve, mind, de mind kedvező kihatást nyújtottak a jövőre.

Mi több, a vallomás is megtörtént. Az életteljes üde, vidám, fúrge kis Katicza édes csi-csergő, rózsapiros ajkairól válaszképen úgy lepergett a boldogító »igen« mint a gyöngyharmat.

Szép reményekkel eltelve a legnagyobb boldogságban távozott a mérnök, mert már az eljegyzés napját is kitűzték.

Az eljegyzés előtt egy kis képet adott Katicza a boldog vőlegényjelöltnek és kérte mondjon véleményét a festmény felől.

A kis kép róza, szegfű és nefelejcsből összeállított kis csokrot ábrázolt, egyszerű természetes felfogással összeállítva és megfestve.

Midőn a kép Schubert kezébe került, s midőn a festmény felől véleményét kérte Katicza,

az ókori proféta híres négy lábú tehetségeivel összehasonlítani, elismerték, hogy csodáltak bennem. Egyéniségem kiválósága azonban akkor tűnt ki, midőn a »Szudáni és bengaliki pásztorgyermekeket felruházó asztaltársaságtartotta estélyét. Ugyanis a műsor egyik programját képezte az én felolvasásom »Az ember származásáról, kapcsolatban a majmok koponya és ideg rendszerével.« Frappans hatást érttem el. A »Bojtorjáni Riadó« szerkesztőjét berugattam még az nap annyira, hogy a kínai anyacsászárnának képzelte magát és a pinzereket valamennyit halálra ítélte azért a bűnért, hogy európai hittérítő. De a lapjában ki is tett magáért. Összehasonlított Darwinnal és csodálkozott, hogy ennyi tudománnyal Bojtorjában maradok.

A közönség meg volt hatva és minden tudományos vitában korlátlan tekintélynek és felelősségnek bírónak ismert el. Ekkor történt az meg, hogy kerületünk szeretett képviselője az utolsó száz holdját váltotta fel az országos kaszinóban és a bojtorjáni kerület (negyvenezer forint o. e. ellenében) nagy többséggel felruházta a mandátummal. Helyemet elfoglaltam a Házban és a mint megláttam a piros bársonyszékben ülő miniszterelnököt, mérbetlen vágy fogott el cserélt csinálni vele. Ambíció és akarat erő volt nálam. Csak egyszer kezdjek érvényesülni, akkor a terrénum az enyém. Az alkalom a felülésre csakhamar megjött. Szilágyi Dezso raggelizett a buffetben, megévet egy fél prágai sokát, én megettem egy egészét. A nagy politikus bamult, kezét fogott velem és melegen gratulált. Az egész ház megismerkedett velem és melegen gratulált. Néhány nap múlva megtartottam szűzbeszédemet a tőzsedő behozatala ellen, mely nagy sikert aratott az egész Lipótvárosban. A börzianerek el voltak ragadtava, lapjaikban jeleztek egy új meteor felütését, aki kitűnő pénzügyi szeméremmel megszabja a legujabban követendő politikai irányt. Beválasztottak a pénzügyi bizottságba, igazgatóságí tagja lettem egy csomó pénzintézetnek, részvénytársaságnak és tagja a tőzsdetanácsnak. A napilapok a személyi hírekben referáltak, ha furdőre mentem, vagy gyengélkedni méltóztattam.

Erre a szép karrierre tekintetem vissza remek karszékemben ülve illeszt havannát sziva és kedvenc sherryem szürcsölve, midőn komornyikom a pénzügyminisztert jelentette be.

Üdvárisan felkeltem és üdvözöltük egymást. »Miben lehetek szolgálatodra kegyelmes Uran?«

»Győző« kérdi a miniszter »való az a hír, hogy megakarod támadni a költségvetési exposémat?«

»Feltétlenül« felelek »mert pénzügyi politikád nem jónak tartom és különösen a valuta rendezési javaslatoddal nem vagyok egy véleményben.«

A miniszter lehorgaszította a fejét és a zokogástól csukló hangon rebegte:

Mérnök a festővel.

L. Nagy Károly elbeszélése.

Schubert János mérnök volt egy vasutépítő társulatnál. A központból gyakran voltak kiküldetései, mely kiküldetések jól beillettek a kezdő mérnöknek sorrendszerűleg előre megállapított életrendjébe, melynek egyik főkiinduló pontját a gazdagon való nősülés képezte.

Vidékre való kiküldetéseit tehát életcéljának megfelelően, tudatos körültekintéssel, mindig előkelő ismeretség szerzésével kötötte össze.

Mint képzett, ügyes fiatalembert mindenütt szívesen látták, de különösen Mezőfalván, Zárayknál, ahol egy életvidám, erős, fúrge leány is volt a háznál, a szép Záray Katicza.

A sors és a vasuti társulat kedvezése folytán a vasutépítésnél a mezőfalvi szakasz kiépítésére Schubert mérnökre bízott, s így mérnökünk, mint Mezőfalva ideiglenes lakója, gyakran ellátogatott Zárayékhoz.

Schubert, mint első udvarló is, bátor fellépése és alázatos kacafark alakra kicsapott bajuszkával mélyebb rokonszenvet ébresztett az életerős 16 éves számláló vidéki hölgy szívében.

Mielőtt azonban Schubert a komoly udvar-

ez minden előrelátás minden eszély nélkül közönséges mázolásnak ítélte az ügyes kezekre valló kis festményt.

Katicza a nem várt lesújtó megjegyzésre mosolygott ugyan, hanem figyelmes szemlélő a mosoly megett könnyen észrevehette volna azt a fájdalmas vonást, mely a szép, mosolygó, üde arczon a kíméletlen ítélet után, bánatfelhőként átvonult. A képet Katicza festette és jegyajánkéul szánta Schubertnek.

Azon nap nem is látta többször Schubert Katiczát. Katicza szobaiba vonult, s a reá váró társaság előtt gyengélkedéssel mentette ki magát. De a következő nap reggelén azon kijelentéssel lepte meg s mérnököt Katicza, hogy festeni fog tanulni egy festőművésztől, mert nagy kedvet és nagy hajlamot érez a festészethez.

Schubert és Katicza a szerelem tavaszkorának eszményi gyönyörökben gazdag perceit élte midőn Katicza váratlan kijelentésével elő állott. Így, ily körülmények között rejtélyes dolognak tűnt fel a mérnök előtt Katiczának nem a megfelelő időben kifejezett óhaja.

Pedig Katicza kívánsága egészen természetes volt, mennyiben az a hölgy hiúságán alakult.

Ne itéljük el a nők hiúságát! A nők hiúsága: érény. Alapjában nem más, mint természeteni vágyás és ez sem más mint az al-

Ugy el vagyok veszte, de nem csak én, hanem az egész kabátot, sőt pártunk egysége is vesztélyben forog.

Felkeltem karakemből, a jobb kezemet mellényembe tettem, a bal pedig fél magassággal felemelve (ugy mint Nádaytól nem egyszer láttam) energikusan szóltam:

„Múljon el a kabinet, múljon el a párt, vesszék el én, de viruljon e hon és győzzön az igazság.”

„Mit tegyünk, mit tegyünk” zokogott a kegyelmes Úr, mikor a kormányelnök téged szemelt ki az osztrák-magyar bank főkormányzó állására.

Megrendültem; egy el nem mondandó beszéddel előrem vágyaim netovábbját. De nem adtam meg magamat rögtön.

„Kérlek kegyelmes Uram, lapokban már hetek óta jelzik beszédemet, a visszalépés absolute lehetetlen.”

„Semmi sem lehetetlen, a költségvetés tárgyalásakor beteg leszel és meg van oldva a dilemma. Külömben elárulom azt is, hogy a legmagasabb helyen a napokban írják alá belső titkos tanácsossá leendő kitüntetésedet. Tőled függ mind a két kinevezés és ha elvállalod, jőjj velem azonnal a kormány elnökhöz.”

Az ígéret elkábított

és ebben a pillanatban nagy lármára ébredtem fel. Ágyamból, hol a jobb oldalomon fekszik a nagyobbik fiam, bal felől a kissebbik, az ágy végén pedig a legkissebbik (a négy kis leány az anyával fekszik egy ágyban) alig bírtam kibontakozni.

A teljes asszony perelt a feleségemmel, félálomba hallottam csak a feketetes Uraknak hivatják magukat és 94 krajczárt nem tudnak a tejért megfizetni. Az Istennek se hozok addig, míg a pénzt nem látom

Végtelen dühre gerjedtem, mert ha az a nyomorult asszony legalább tíz perczel késsőbbön jön, nem ébredtem volna fel és a kormány elnök átnyújtotta volna a kitüntetésüket.

Hja de ilyen a sora, a szegény ember álmában sem élvezheti nyugodtan a gazdagságot

Mimosa.

Hírek és különfélek.

Az új senior teljhatalmazottja. Gosztonyi Mihály, fővárosi ügyvéd és gr. Zichy N. János, a gróf Zichy-féle hitbizományi seniorunk teljhatalma megbizolta mint jeleztük, a múlt szombaton résztvevő B-Gyarmat város közgyűlésén s ott a város érdekében fenfőgő kérdésekre oly áldozatkész nyilatkozatot tett a senior ur nevében, melyek teljesen megnyugtatták a városi képviselőket. Gosztonyi jóakarátát megköszönték s többszörösen megjelentek. — A teljhatalmazott igen rokonszenves egyén s megnyerte teljesen a kedélyeket. Mint értesülünk, gróf Zichy Jenő, aki ebből az alkalomból szintén itt volt, azt a telket, melyen

kalmazkodás az erősebb férfi kedvező indulataihoz. (Kenedy).

Katicza oly képet akart leendő férjének festeni, melyet ez ne ítéljen mázolásnak. Ezért kívánt festeni tanulni.

A szerelmes udvarlónak kedve ellen való volt Katicza kívánsága, de az ellenvetéstől mégis óvakodott, csupán azt kérdezte, ki lesz a mestere?

Alpáry Jenő, felelt Katicza.

— De a festészet titkainak elsajátításához idő is kell, — véli Schubert.

En válaszolt Katicza, — a festészet alap-elemeit már ismerem. A növelésben létem alatt kiváló hajlamot éreztem a festészethez s így kilón órákat vettem ezen tárgyból. Alpáryt szüleim engedelmével két holnapra hívtam meg.

Ehülve hallgatta a szerelmes mérnök Katicza határozott beszédét, s közben oly hirtelen kapott fejéhez, mintha egy fölvirillanó bántó gondolat hatása alatt a saját füleit akarta volna marokra kapni.

Ellenvetést nem mert kockáztatni; tudta tapasztalásból, hogy amit Katicza porcellán fejcskéjébe bevesz, azt nem lehet többé onnért kibeszélni, ki könyörögni.

Alpáry Jenő pedig harmad nap mulva már Zórányék asztalán ebédelt.

(Vége következik)

a nyári szinkör állott, a senioratustól megveszi s a polgári leány iskola számára a városnak ajándékozza.

Közgyűlés. Törvényhatóságunk őszi közgyűlését nov. 30-án fogja megtartani.

Röpke hír. Az a hír volt elterjedve, hogy Török Zoltán főispánunk állását megvalva, a Beliczay Viktor halálával megüresedett rimaszombati kir. közjegyzőségre kívánna vállalkozni. Ez a hír, mint biztos helyről értesülünk, teljesen alaptalan. Török nemcsak a kormány teljes bizalmát bírja, hanem a közönség legnagyobb rokonszenvében részesül.

A magyar isteni tisztelet ügye. Lapunk 45-ik számában felszólaltunk, hogy székvárosunk ev. egyházában a magyar isteni tiszteletek száma szaporítottassék, mert már mintegy 27 éve annak, hogy csakis minden negyedik vasárnap tartatik magyar isteni tisztelet. Mint értesülünk ezen fontos ügyben dr. Baltik Frigyes püspökünk még e hónapban hívja egybe a presbyteriumot, mely tárgyalni fogja ezt a kérdést s oda fog hatni, hogy tekintettel a gymnasiumi ifjuságra is, minden második vasárnap tartassék kizárólagosan magyar isteni tisztelet. Ezt a méltányos kívánalmat a ténylevő hazafias egyházhívek is támogatni fogják.

Az Erzsébet emlék ünnepely a balassagyarmati polgári iskolában holnap november hó 19-én szintén megtartatik. És pedig a következő módon: 1. Reggeli 8 órákor templomba mennek, a r. kath., az ág. és az ev. ref. vallású tanulók a tanterületet vezetőket melett. 2. Isteni tisztelet után 9 órákor iskolai emlékünnepe a polg. iskola rajztermében és pedig: a) megnyitót, tartja az igazgató, b) Hymnus, éneklé a fiúiskolai kar, c) alkalmi beszéd, tartja Szoboszlay Mór tan. ur, d) Könyörgés, Móra I.-tól, szavalja Szoboszlay György III. o. tan., e) Erzsébet királyné, Balla M.-tól, szavalja Szatrányai Mária 4 oszt. tan., d) Gyászdal, Zsaskovszkytól, éneklé a fiúkar, e) emlékbeszéd, tartja Vajda Vilmosné tan. urnó, f) Erzsébet, Sajó I.-tól, szavalja Szilárd Anna 3 oszt. tan., g) A gödöllői erdő, Pósa Lajostól, szavalja Valent Géza 3 oszt. tanuló, h) Gyászdal, Szögédi E.-től, éneklé a leánykar.

Gymnasiumi ügyek. Mint részvétellel értesülünk, dr. Sárffy Aladár a balassagyarmati főgymnasium igazgatója még mindig súlyos betegségben szenved, ugy hogy igazgatói és tanári dolgait nem végezheti. Nehogy azonban a főgymnasium igazgatása és tanítása akadályt szenvedjenek, a vallás és közokt. miniszter ide ideiglenesen Gyurman Endre segédtanárt rendelte ki, a ki nov. 16-án állását már el is foglalta.

A losonczi „Tabitha” hölgyek — folyó év november hó 24-én Losonczon, a „Vigadó” nagyteremben családias táncszertélyt tartanak. Kezdeté este 8 órákor. Belépti díj személyenként 2 korona. Erkély- és karzat-jegy 2 korona. Jegyek előre válthatók a Kármán könyvkereskedésben. Kérhetnek a hölgyek egyszerű öltözékben megjelenni. Felülízetések köszönettel fogadtatnak s hirlaplaj nyugtáztatnak.

Pályázat. A felsőokrádmegeyi M. K. E. pályázatot hirdet azoknak a tanítóknak megjutalmazására, a kik iskoláikban a magyar nyelv tanításában és a hazafias szellem ápolásában sikert tudnak előmutatni. A jutalmak a következők: Losonc város 100 koronás alapítványa utáni kamat. Két 100 koronás, két 60 koronás és két 50 koronás jutalmak. Az egyházi és világi hatóságok által támogatott bizonyítványok 1901. évi márcz. 1-ig Ambrus Mórhoz, az egyesület titkárához Losoncra küldendők be.

Figyelmeztetés. Miniszteri rendeletek értelmében a korona és fillér rövidített jelzése a következő: Korona (Krone) = K tehát tisztán nagy K pont nélkül és nem Kr. vagy Kor. — Filler (Heller) = f tehát kis f pont nélkül és nem fill. stb.; (németül h.) Azon esetekben, a midőn az összeg szóval kifejezendő, a korona és fillér teljesen kiirandók. A váltók kibocsátói e rendelethez szigorúan alkalmazkodjanak, mert a koronáértéknek a törvényestől ellent minden megjelölése oly forma hibát képez, mely a váltók visszautasítását eredményezhetné.

A F. M. K. E. a magyar iparért. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely Magyarország felvidéki megyéiben egész erővel terjeszti a magyar kultúrát, nemcsak iskolákat, katedrálisokat, nép- és ifjusági könyvtárakat, dalosköröket alapít, de szolgálatokat tesz a magyar iparnak is. Tízenny törvényhatóságra kiterjedő hatáskörében hazafias lelkesedéssel munkál

külsre, hogy kizártsa a magyar korona területéről az idegen iparclikkeket. Ezáltal a magyar gyűjtőnek való propagandát Szerződés felett a Budafoki Unio Magyar Államias Gyufagyárral, hogy F. M. K. E. gyűjtő elnevezésével Magyarország egész területén, magyar gyártású u. n. bevéd gyűjtőket hoz forgalomba. Az új gyűjtők igen tisztelős külsejűek, a magyar gyűjtőpárnak teljes versenyképességet biztosítanak a külfölddel szemben. Négyféle gyűjtő van: azalón és gazdasági használatra s egy-egy kisebb szabokatalya dobányzók és utasok céljaira A F. M. K. E. gyűjtők a napokban jelennek meg a közforgalomban. Aki ezeket a gyűjtőket veszi és fogyasztja, nemcsak a magyar ipar, de a magyar közművelődés érdekeit is előmozdítja, mert a gyár a gyűjtők jövedelmének 5 százalékát a F. M. K. E. kulturális céljaira ajánlotta föl. Kérjük, kövtejlünk, fogyasztassunk tehát F. M. K. E. gyűjtőt.

A hun-magyar rokonság kérdése régóta foglalkoztatja a tudósokat. A tudomány emberei életük a rokonság tényét, a néphagyomány és a költői képzelt azonban nem adja fel, Arany János is mintegy a magyar nemzet ősmondójának szánta hun trilógiáját. Anyai bizonyos, hogy a mondani Attilához joga van a magyar népek, mert erősen átalakította a nyugati krónikák leírásból a maga bőseinek képerre. Nagy szakállt, pompás gazdaságát, kincsekben dúskálókodó kedvét a magyar monda adta. A külföldi egykorú krónikák is rokonnak hirdették a két nemzetet, mert a magyar szokásaira, félelmetességre, harcai kedvére megegyesik a hunak. Az tény, hogy Nógrádban. Gümörben még egy emberöltővel ezelőt regélték a hun királyról, aki napba, holdba, sőtét éjszakába temetkezett, arany-, ezüst- és vaskoporsóba.

Attila személyéről, gyűzedelmes csatáiról harcai néperől, városokat irtó kardjáról beszél a N. y. Képes Világtörténet 79-ik füzeté, mely most hagyta el a sajtót. A jeles munka a vállalatnak IV-ik köteté s Borovszky Samu ismert történettudós és akadémikus tollból ered. A nagy vállalat tizenkét kötetből fog állani, szerkesztője Marczali Henrik, ami egymagában is garancia volna arra nézve, hogy az egész nagy mű kitűnő, s a modern történetírásnak számottevő alkotása. Az egyes füzeteket számos szép illusztráció díszíti. Egy kötet ára 16 kor. kapható havi iratfizetésre is. Egy füzet ára 30 kr. 60 fillér. Megrendelhetni Révai Testvérek Irodalmi Intézet Reszvénytársaságnál, Budapest, VIII., Üllői-út 18. és minden hazai könyvkereskedésben.

Vármegyénk fazekasai. A vármegye felső részeiben, különösen Gácsban, Gácsfalun, Divinyben, Gácslehotán és Tamasiban szorgalmas népkünk már ós idők óta gyakorolja a fazekas házi ipart; készítenek jó kályhát és mindennemű cserépeleányt. Utóbbi időkben ennek a házi iparnak, mint általában minden más kézi iparnak, a gyárak nagyon háttérbe szorították termékeit, ugy, hogy a versenyt a modern termékekkel szemben nem bírják kiállani. Mint értesülünk, gróf Forgách Antal orsz. képviselőnk közbevetette magát Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternél, aki meg is ígerte, hogy ezt a házi ipart fellendíteni fogja aképpen, hogy Gács vidékére szakembert fog kiküldeni, a ki a modern termékek készítésére begyakorolja népünket s államköltőségén a külföldre küld onnan ügyesebb embereket, a kik a fazekas ipart tanulmányozni fogják.

Hasznos és czélszerű készítményt talált fel Dobó Gyula és azt most Durator törv. védett név alatt hozza forgalomba. A Duratorral ugyanis a czipótálp bekenve ötször oly tartós és vízáthatatlan lesz. Nagy megtakarítást érhet el tehát mindenki, és sok szegény ember áldani fogja nemsokára a Durator feltalálóját.

Olvasóink figyelmét felhívjuk Frischer Ignác vezéres és női divatúzet hirdetésére.

Attila csatája. Még a föld képe is megváltozott azóta, hogy a nagy hun király lábatól dobbant meg. de az emberi szív keveset változott, s ma is feldobog az ó név. Költők és tudósok újra foglalkoznak, öreg emberek róla mesélnek, festők újra meg újra vázra-naikra hívják a jelenetet, midőn a nagy hun király szekérvárába zátkozott a furcsa nevű gót és római királyok, hadvezérek elől. Catalaunnál áradt az a vér-patak, mely Isten ostarát 'is barlangjába szorította, visszafutó szekérvárába, „Mint a vadász sebezte orosz-lán, össze-vissza futkos barlangjában anélkül, hogy ki merne rontani a megrémíté a vidéket ordítással, akként rettegő győdött szekérvára középből a kevély hun király, — írta Jordanis. Nyergékből magyárt rakott maga alá, hogy fogynjassa, elégeesse vele magát, ha minden elveszne.

Nem vészt el. Tuláté veszteségét, hogy lakodalma éjjelen saját vérebe fuljon. A régi hasonlat a tölgy-szudról, melyet a vihar nem bír kicsavarni, de a szű megőröl, Akhilleusról, aki egy csöpp helyen sebbet volt: hiszen ember volt, nem lehetett halhatatlan. Attila is elpusztult.

Es a világ, négy sarok megrezekített belő.

A csillagok ljetden futkosnak lefelé . . .

A hard, mely országokat tett tőkre, réttört. Muzseumtűgy lett. A nagy név a múlté, a történelemé, mely nagy példakért vissza száll hozzá, midőn Napoleonnak keres elődöket.

Történetét érdekesen és szépen írta meg dr. Borovszky Samu, jeles iró és akadémikus, a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 80. füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes fölborításban 16 korona; füzetbenként is kapható 60 fillérréval. Megjelent

minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

A F. M. K. E. jutalmak. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület minden évben megjutalmazza azokat a felvidéki tanítókat, tanítónőket és óvónőket, akik a magyar nyelv terjesztésében kiválóbb érdemeket szereztek. Az elnökség most utalványosra ki a zólyomi községülési által megszavazott jutalmakat. A Nemzeti Casinó ezredesei alapítványának évi kamatait 120 koronát Fuchs Pál mátyásfalvi evang. tanító; Bende Imre szitral püspök jubileumi alapítványának évi kamatait, 80 koronát Krizsán Mihály lapás-gyarmati igazgató-tanító, 50-50 koronát pedig Minczer Rósi hont-németi óvónő, Makoviczky József zólyom-lipcei állami tanító, Könyel Irma bresznóányai állami tanítónő és Thurzó József zólyom-lipcei óvónő kaptak. Az egyesület turóc-vármegyei választmánya, ugyancsak a magyar nyelv tanításában való buzgalomukért, Pauliny Gábor és Weesely Imre rutkai állami tanítókat 100-100 korona, Gruber János bicsutai, Ilgó László folkusfalvi, Kristócsák Lajos ábrámfalvi és Zwierina Theofil hadrigai állami népközségi tanítókat 50-50 korona jutalomban részesítette.

Gazdászat.

Milyen sűrűn vessünk.

Köztudomású, hogy úgy a szalma, mint a szemtermés nagyságát általában a vetés sűrűsége arányában mérhetjük, s ha nem a holdankénti termést tekintjük, hanem azt vizsgáljuk, hogy minő befolyással van a tenyésztésre az egyes növények termőképessége, úgy azt fogjuk tapasztalni, hogy egy bizonyos határig a növények termése annál nagyobb, minél ritkábban lettek azok elvetve, de e bizonyos határon túl a termés már nem növekedik, hanem ellenkezőleg fokozatosan csökken. Hogy miért van ez így, az a következőkben kitérünk.

A növények fejlődése a életképességére legnagyobb befolyással a világosság gyakorol. Ha sűrű a vetés, akkor erős a beárnyékolás, hiányzik a világosság s így a növény nyugdán nő fel, egyes szervei nem fejlődhetnek ki, mert abban egyik a másikat akadályozza, de silány lesz a tulajdóli vetés eredménye azért is, mert minél sűrűbb a vetés annál több vizet használnak el a növények s így a később esetleg bekövetkező szárazságot a növény megéri s a mit mondani azokról kényeserérett lesz.

Nagyon fontos dolog tehát a vetés sűrűségének helyes megállapítása s e tekintetben határozott számokhoz alkalmazkodni nem lehet, hanem igenis figyelembe kell venni mindazon tényezőket, melyek az egyes növényeknek adandó tenyészterület nagyságára befolyást gyakorolnak. E tényezők következők: 1. a növény varietetása és pedig e tekintetben általános szabály az, hogy minél kecsébb érésű valamely növény, annál ritkábban kell vetnünk, 2. a talaj tápanyag-tartalma. Gazdag tápdús s olyan talajban, melyben közvetlenül a vetés előtt akár istállótrágyát, akár műtrágyát használtunk, kevesebb vetőmagot használtunk fel, mint ellenkező esetben, 3. az éghajli viszonyok olyan alakulása melynek általában több a nyirkosság, kevesebb vetőmag felhasználását engedí meg, mint a száraz klíma, 4. a talaj fizikai állapota, nevezetesen vízfoghatósága, jó mélység, jó kultur állapot ritkább vetést tesz kívánatosnak, 5. vetéssel való előkés sűrűbb vetést tesz indokolttá, míg a korai vetés ritkábbat, s, végül, 6. jó súlyos szep vetőmagból ritkábban vetünk mint silány avagy középszerű magból.

Piaczi árak.

1900. nov. 12.

Buza	6 60	6 60
Rozs	6 30	6 30
Arpa	6	6
Zab	5 50	5 50
Kukoricza	5	5
Lencse	6	6
Bab	7	7

FELELŐS SZERKEZTŐ: HORVÁTH DANÓ.

A Hivatalos Értesítő közleményei.

Ministeri rendeletek.

99676. sz. VII—a. Magy. kir. belügyminister, „Kereszt” országos lelenz ház egyesület a hét éven alóli elhagyott gyermekek gondozására Nagyváradon fiók intézetet létesített, melyben a talált és elhagyott gyermekek felvétele akadálytalanul történhetik. Erről a törvényhatóságot a hét éven alóli gyermekek gondozásáról múlt évi május hó 19-én. 50000. szám alatt kelt körrendeletemmel kiadott szabályrendelet II-ik fejezete 18-ik szakaszának 2-ik bekezdése kapcsán tudomás és mihez tartás végett oly felhívással értesítem, hogy megfelelő utón és módon hasson oda, hogy az országos betegpótlási alap terbére gondozandó gyermekek lehetőségig ezen fiók intézetbe helyeztessenek el. Megjegyzem, hogy a mennyiben az elhelyezendő gyermekek ezen intézetbe vasuton szállítandók a gyermek és kísérője számára az illető intézet igazgatóságánál ingyenes vasuti jegyek állanak rendelkezésre.

Budapest, 1900. évi október 3-án.

A minister helyett

Széll, államtitkár.

105397. sz. IV—a. Magy. kir. belügyminister.

Makkay István ráckereki községi jegyzőnek „Gyakorlati utmutató a községi jegyzőknek megengedett magán munkálatok teljesítéséhez” című könyve Hornyánsky Viktor kiadásában (Budapest, V. Akadémia utca 4. sz.) nem rég hagyta el a sajtót. A szerző művét kéziratban bemutatta hozzám s miután azt mint a jegyzők által teljesíthető magán munkálatok szerkesztésénél jól használható gyakorlati irányú segédkönyvet az ajánlásra érdemesnek találtam, felhívom a czímet, hogy a szóban lévő könyv megszerzését a vármegye területén működő községi és körjegyzőknek figyelembe ajánlja.

Budapest, 1900. október 14-én.

A minister helyett

Széll, államtitkár.

109535. szám. IV—a. Magy. kir. belügyminister.

Tekintettel a Smynrába és a kisázsiai didini vilajetben ez idő szerint fennforgó közegészségügyi viszonyokra a kereskedelemügyi minister ur, a velem a pénz és földmívelésügyi minister urakkal, nemkülönbén az osztrák cs. kir. kormány-nyal egyetértőleg az ezen helyekről származó személy áru és tárgy behozatalára és átvételére vonatkozólag folyó évi június hó 11-én. 42839. szám alatt kelt rendeletével éleibe léptetett tilalmat folyó évi október 11-én. 73049—900. szám alatt kelt rendeletével hatályon kívül helyezte. Midőn erről a törvényhatóságot tudomás vétel és mihez tartás végett értesítem, egyben hatályon kívül helyezem a Smynrából s a didini kerületből netán saját területére érkező utasokkal leendő elbánásra vonatkozólag 63281—900 szám alatt tett, illetve az 50027—900 számú itteni rendelet utolsó bekezdésében foglalt saját intézkedésemet is.

Budapest, 1900. évi október hó 18-án.

A minister helyett

Gulner, államtitkár.

82761. sz. III—2. M. k. földmívelésügyi minister.

Folyó évi október 9-én kelt és az állategészségügyi értesítő 494. számában közölt 79495. számú körrrendeletem kapcsán közlöm, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur folyó évi október hó 12-én kelt 36772 sz. hirdetésményével a sertés vésznek Ausztriába történt behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertéseknek Ausztriába való bevitelét újonnan még a következő területekről tiltotta meg. Baranya vármegye mohácsi és pécsvárad-i járásából, Csongrádvármegye tiszántuli járásából, Győrvármegye sokoróaljai és tósziget-csilizkői járásból, Vasvármegye kiczelli járásból, Veszprémvármegye devecseri járásából, Zalavármegye sümegi járásából, Győr és Hódmezővásárhely önálló törvényhatósági joggal felruházott városok területéről és végül Horváth-Szalvonorságokban, Vasvármegye ivanczei járásából. Viszont a sertés vésznek osztrák területre behurcolása miatt Bács-Bodrog vármegye bácsalmási és zombori járási továbbá a horvát-szalvonorsági Zágrábvármegye samobori járása ellen érvényben volt sertésbeviteli tilalmakat hatályon kívül helyezte. Azonban a Bács-Bodrog vármegye zombori járása ellen érvényben volt sertésbeviteli tilalomnak ezuttal hatályon kívül történt helyezése az ezen járásban fekvő és sertésveszszel fertőzve volt Bezdán községre, valamint az ezzel szomszédos községekre nem terjedt ki, ugy, hogy ezen községek az Ausztriába irányuló sertésforgalomból továbbra is ki vannak zárva.

Budapest, 1900. évi október hó 18-án.

A minister megbízásából:

Lestyánszky s. k.

84121—1900. sz. M. kir. földm. minister.

Tudomásul vétel és mihez tartás végett közlöm, hogy a cs. kir. osztrák belügyminister ur, folyó évi október hó 18-án kelt 36344. számú hirdetésményével a sertéseknek Trencsén vármegye csaczei és kisutca-ujhelyi járásából Ausztriába való bevitelére ellen érvényben volt a tilalmat hatályon kívül helyezte.

Budapest, 1900. okt. 21.

A minister megbízásából:

Lestyánszky.

Allispáni hirdetésmények.

29623—1900. sz.

A legutóbbi időben, ké.önösen kibácsi ügyekben hoztam sűrűn érkező feljelentésekre utalva, szűkegeanek tartom közhírré tenai azt, hogy a névtelen feljelentéseket egyáltalán figyelembe nem veszem.

B.-Gyarmat, 1900. évi október hó 30-án.

Nagy, allispán.

29,273—1900. sz.

Nagyszécsény község területére nézve megállapított lépfene járványát megszüntetnek mondottam ki és Losonc város területére nézve a lépfene betegség szörványos felléptét határozatlanlag megállapítottam.

B.-Gyarmat, 1900. évi október hó 30-án.

Allispán helyett:

Fajnor, főjegyző.

29170—1900. szám.

Főispán ur ő méltósága dr. Gárdos Henrik orvostudort a Mária Valéria kózkórház alorvosává nevezte ki.

B.-Gyarmaton, 1900. okt. 29-én.

Allispán helyett:

Fajnor, főjegyző.

28692—1900. sz.

Főispán ur ő méltósága az újonnan rendszerezett salgótarjáni székhelyvel bíró és a füleki valamint sziráki járásokat magában foglaló déli járási orvosi állásra dr. Kovács József salgótarjáni lakost nevezte ki.

B.-Gyarmat, 1900. okt. 31.

Allispán helyett:

Fajnor, főjegyző.

Járványos emberi betegségek.

Roncsló toroklob: Szirák, Rétság, Kékkő, Losonc, Nemi, B.-Gyarmat.

Hökburat: Kazár, Sós-Lehota, Málnapataka, K-Tugar, N.-Liberce, Kutassó.

Hasi hagymák: Berczel, Kozárd, Pilyiny, Sz.-Kováci, K-Tugar, Divény, Lónyabánya, Bággyon, Mohora, Marczal, B.-Gyarmat, S.-Tarján, Sós-Hartyán, Buják, Vanyarcz, Dengeleg, Palotás, M.-Novák, Vizsiás, Kis-Terenne.

Kanyaró: Megyer, Báránghimlő: Horpács.

Trachoma: Dejtár, S.-Tarján, Füleki, B.-Gyarmat, Szécsény, Zagyva-Róna.

Vérhas: Losonc, B.-Gyarmat.

Járványos állati betegségek.

Sertésvesz: Marczal, Csesztve, Galiba p., Patvarcz, Szklabonya, Ipoly-Kis és Nagy-Kér, Csitár, Szügy, Halászi, Ludány, Csalar, Megyer, Póstyeny pusztá, Kis-Hartyán, Pencz, Verőcze, N.-Liberce, A.-Sztrégova, Uhorszka, Miksi, Kálnó, Erdő-Tarcsa, Kőkényes, Kozárd, Szirák, Guta, Karancsberény, Mátca-Verebély, F.-Kelecsény, M.-Szöllös, Csered, S.-Tarján, Abelova, Homokterenne, Losonc, Tamási, Tót-Hartyán, Szirák, Terény, Losonczapátfalva, N.-Bárkány.

Sertésorbánc: Patak, Szügy, Megyer, Sós-hartyán, Lóc, A.-Szécsényke, Szirák, Tótmar-rokháza.

Takonykór: Szakal, Felső- és Alsó-Sáp.

Lépfene: Heréd.

Vesztség: N.-Szécsény, Endrefalva, Csalar, N.-Zellő, Szakal, Lupocs, Gácsfalva, Lónyabánya, Kőkényes, Selyp.

Rábkór: Gács-Lehota, Száraz-Brezó, Maszkova, Videfalva, Kálnó-Garab.

Haszonbéri hirdetés.

1512—1900. sz.

Nógrád község tulajdonát lévő vásár jog 1901. évtől 6 évi időtartamra 200 korona kikiáltási ár mellett. Régi városház épülete 1901. évtől hat évre 80 korona kikiáltási ár mellett folyó év november 22-én d. e. 9 órakor Nógrádon, körjegyző hivatalos helyiségében haszonbérbe fog adatni. Nógrád, 1900. nov. 3.

Mosonyi, körjegyző.

Hirdetmény.

Az Osztrák-magyar banknak helyben ujonnan felállított fiókintézete **1900. évi október hó 29-én a Bethlen Gábor-utca 218. számú ház** első emeletén levő helyiségekben megnyitott. Az irodai órák egyelőre reggeli 8 órától délutáni 1 óráig állapítottak meg.

A fiókintézet üzletköre kiterjed:

- a) bankképes váltók, értékpapírok és szelvények leszámítolására,
- b) váltók, értékpapírok és szelvények bizományi beszedésére,
- c) váltóelfogadványok bizományi beszerzésére (az elfogadott első váltó átvétele stb.)
- d) a giro-forgalomra,
- e) bankutalványok kiállítására a két főintézetre és valamennyi bankfiókintézetre,
- f) kölcsönképes értékpapírokra való kölcsönzésre,
- g) egy évnél nem régebben lejárt szelvények kifizetésére,
- h) mindennemű értékpapírokhoz tartozó szelvényivek bizományi beszerzésére, a mennyiben a szelvényivek átvétele valamely bankintézet helyén eszközölhető,
- i) az elővételi jog bizományi gyakorlására és értékpapírokra teljesítendő befizetésekre, valamint konvertálandó kötvények kicserélésének eszközésére,
- k) értékpapírok és érmék bizományi vételére és eladására,
- l) külföldi helyekre szóló checkek és utalványok bizományi beszerzésére,
- m) letétek átvételére a bécsi vagy budapesti főintézethez való beküldés céljából,
- n) aranyrudak, valamint aranyföveny és aranypor, továbbá külföldi és kereskedelmi arany-érmék beváltására meghatározott áron,
- o) bankjegyeknek és a koronaérték érmeinek beváltására.

Az Osztrák-magyar bankkal való üzleti közlekedésre megállapított kimerítő határozmányok a fiókintézet által kívánatra díjmentesen szolgáltatnák ki. Besztercebánya, 1900. évi október hó 27-én.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.
 által a legújabbosabb árak mellett ajánlalmak:

Locomobill és gőzcséplőgép-készletek
 veretű járgány-cséplőgépek, tőre-cséplők, úrtűző-rosták, konkolyozók, kaszálók, és árművelők, szénagyűjtők, boronák.

"Columbie-Drill"
 legjobb sorvetőgépek, szénagyűjtők, rézvágók, kukoricsa-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egyretemes acél-átek.

2- és 3-nyelű szék és járólécen egyből készült gépek.

Készletek ártékcsökkentésére minden részre legújabb árak mellett ajánlalmak.

Lincolntűzőgépeink a világ le-nagyobb locomobill- és cséplőgép-gyára.

Ujdonság!
 Háztartásban nélkülözhetetlen! Nőligyeknek új találmány! A kor legjobb találmánya a

Simplex műhímző-készülék,
 mely minden államban szabadalmára lett. Minden családi varrógép ezen készülék segítségével egy másodperca letelte után a tolószár kicserélése által egy kifogástalanul működő hímző és műtömő-géppé alakítható át. A legszebb fénytűzési hímzések és műtömő-munkák készíthetők ezen készülék segítségével gyorsabban, pontosabban, könnyebben és szebben, mint kézzel. Ingyenoktatás a saját hímző-órákban: ára bémulatos olcsó, csak 7 korona, mely árban a készülékben kívül egy keret, mint a bekezdett hímzővel (tűző-kendő) és a használati utasítás, mely egy dobozban van, foglaltatik. Kapható az osztrák-magyar monarchia minden jobb varrógép-bizetében, valamint a készítőnél:

Löwinger József
 Csak a fenti védjeggyel valódi.

varrógép gyári raktára BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 19. sz. Megrendelésnél elégséges a gyártmány megjelölése vagy a hátsó tolószár (Schleber) bekezdése.

Ugyanitt legjobb Singer varrógépek jutányos áron kaphatók. A készülék leírása ingyen és bérmentve. — Képviselek mindenütt keresetnek.

Mindenki a hajós és csónakosok urak, kik lapunkra 12 koronával előfizetnek, cséghirdetést egész éven keresztül díjtalanul közöljük.

Kishirdetések.

Hirdetéseik lapunk kiadóhivatálatában felvételnek. Alkalmasságú kishirdetésekből közölt egy szórót 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér fizetendő.

Kereskedők.

Felsenburg Tivadar fa cég Balassagyarmaton, fő-utca, fűszer-, szesz- és nagytudás üzlete.

Hráskó Lajos fűszerkereskedése, B.-Gyarmaton, szűgyi-utca.

Ebenfűrer Lajos fűszer, rum, tea, hávélyes-ára kereskedése Balassagyarmaton saját háza. Ajánlja saját töltésű, tisztán készült vörös, fehér és schiller asztali borait. Egyedüli raktára a leghatásosabb Mort-féle poloskairtó szernek.

Lóvy Dávid fűszer, csémege, bor, hengeralmi liszt és testékára raktára B.-Gyarmaton Oitbon-telep.

Meisner József hengeralmi liszt és hávélyes-termény kereskedő, Balassa-Gyarmat, saját háza.

Hummer Mihály fűszer-, csémege- és testék üzlete B.-Gyarmaton, Kossuth-utca.

Fischer József vegyeskereskedő, Vadkert.

Vendéglők, szállodák.

Tóth István vendéglős, Balassagyarmaton, Scitovszky-ut.

Schwarz Ignác étterem, kávéház és szállodalajonos a Magyar Királyi-baz, Balassa-Gyarmaton, fő-ut.

Darok Jakab sörcsarnok és vendéglő tulajdonos, B.-Gyarmat, Buzatér.

Klamarik Danó szállóháza és kávéház-tulajdonos Losoncson, fő-utca.

Földiák Hermanné úrv. szállóháza és kávéház-tulajdonos, Nagyszécsény.

Himmler Ede úrv. szállóháza és kávéház-tulajdonos a Zöldfához, Balassa-Gyarmaton.

Balassa-szállóháza étterem és kávéház. Ujonnan átalakítva és berendezve.

Áruházak.

Klein József divatruháza B.-Gyarmaton. Balassa-szálló épület, sajátkészítményű és méhecske védjeggyel ellátott valódi Karlsbádi csipőngyáraktár.

Frischer Ignác férfi és női divatruháza B.-Gyarmaton. Ajánlja különösen a méhecske védjeggyel ellátott Karlsbádi-féle csipőket.

Himmler Mór áruháza egyedüli főraktár a 8811. törv. védett Lilliom-vászonból, B.-Gyarmaton fő-utca.

Vasipar.

Göbl Arnold vaskereskedőnél Bal.-Gyarmaton, cséplőgépekhez szíjak, kenőcs kender stb. kaphatók.

Harangok (szabadalmazott), vas harang állványok és harang felszerelések. Hőnig Frigyes harangöntője Aradon.

Hirschfeld J. Jenő vaskereskedő B.-Gyarmaton, minden a szakmába vágó cikkek kaphatók.

Seldi Vince gépész és esztergályos Balassa-Gyarmat, Szécsényi-utca 365. Elvállal gépjavitásokat, géplakatos és részöntési munkákat.

Falpar.

Kohn Mór és fa fakereskedő Balassagyarmat, dusan felszerelt farraktára Buzatér.

Rosenzweig Lipót fakereskedő B.-Gyarmaton a honvédelkanyával szemben, felszerelt nagy farraktára.

Králik István épület- és butorasz-talos B.-Gyarmat, Buzatér.

Neumann és Mannheim Budapest, Örömvölgy-utca 39 40. Faáru gyára

Bőripar.

Szalai István cipészüzlete B.-Gyarmat, Kossuth- és kiskeregt-utca sarkán, sajátkészítményű kész cipők, mértékutáni és kész cipőfelsőrészek kaphatók.

Női szabó ipar.

Jancsik Gyuláné női szabó, Madách Imre-utca, elvállal minden a szakmába vágó munkákat. — Leánykák kiképzésre felvételnek.

Posztóipar.

Dudás Samu férfi öltöny készítő B.-Gyarmaton saját ház.

Fillo Pál férfi öltöny készítő, papi és egyenruha készítő B.-Gyarmaton, a zárdáépület mellett.

Vegyesek.

Sutancsik Lajos építőmester Bal.-Gyarmaton, tervez és elvállal építéseket.

Wankay Géza fodrászüzlete Balassagyarmaton, fő-utca.

Selmeczy Sándor cukrász Balassa-Gyarmaton, fő-ut.

Verebes Gyula fodrászüzlete Balassagyarmaton, Kossuth-utca.

Haebon arczenőcs, szappan és hölgy-áru 3 színben kapható a készítőnél: Stiglitz Károly magyar koronához címzett gyógyszerárban Bal.-Gyarmaton.

Pálya József borbély és fodrászüzlete, B.-Gyarmaton, fő-utca a magyar király szállodával szemben.

Flumei Cacao- és Csokoládégyár (Részvénytársaság) Flume Hazánk első és egyedüli nagyszabású csokoládégyára.

Schlagel József mű- és kereskedelmi kertész Balassagyarmaton. Nemethi-féle kert. Sirkosorok, csokrok és mindenféle élőnövények kaphatók.

Ligeti József kelmepestő és vegyértizítő B.-Gyarmaton; Saéchenyi-utca, uri és női ruhák tisztítását és megfestését bármely színre elfogad.

Tisztelt asszonyom!

A világ legcélszerűbb és legkedveltebb mosószere a valódi **LESSIVE PHÉNIX** mosópor, a mely a legtöbb kórházban, gyermekotthonban, kolostorban, nyilvános intézetek és előkelő háztartásokban nagy előszeretettel használtatik.

Egy próba a valódi „Lessive Phénix” mosóporral

meggyőződhet a rendkívül előnyökről: pénz, idő- és személyzet megtakarításról és a ruha rendkívül tisztaságáról.

PHÉNIX

PHÉNIX

Tisztelt asszonyom!

Kérjen csakis valódi **LESSIVE PHÉNIX** mosóport, mely minden fűszerkereskedésben és drogueria üzletben használati utasítással együtt kapható.

Igazgatóság: **BUDAPEST, Károly-körút 19.**

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb körökben kitűnő sikerrel használt külszer a

Reuma-Szesz

biztos és kiváló gyors hatású köszvény, csúsz, reuma, ischlás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidősebb köszvény és csúszfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 kor., erősebb 2 kor. 40 fill.**

Kapható csaknem az összes gyógyszerárban. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beklüldése után külföldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész

SÁTOR-ALJA-UJHELY.

Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerárban Király-utca 12. és Egger-féle „Nádor” gyógyszerárban Váci-körút 17. sz.

Balassa-Gyarmaton:

Cserenyák György és Stiglitz Károly gyógyszerárjaiban.

Legfinomabb

thea-rumok:

eredeti jamaleal, jamaleal ananász, cuba és brazil rumok, nagy előszeretettel és jóízűen árvalt.

Kimerve és pecsételt 1, 1/2, 3/10 és 3/10 literes üvegekben

Hummer Mihály

fűszer, testék, tea, rum, csémege, bor és liszt üzletében B.-Gyarmaton, Kossuth-tér.

Ujdonság!

A Himmler Bertalan-féle

különlegességi

vászon,

melynek minősége fölülmulthatatlan. Mosás után kitűnő. Háztartásban nélkülözhetetlen. Pontos mértékért és tartóságáért felelek. Gyári ára végenként 23 méter (régi 30 rőf) 7 frt. 80 kr. (15 kor. 50 fill.)

Ujdonság!

Egyedül kapható csakis:

Himmler Bertalan

divatáru kereskedésben B.-Gyarmaton, a Tarkók és Hitelintézet épületében.

Ajánlja továbbá téli idényre a legdivatosabb ruhákennéket, ugyancsak a legújabb mintájú színes és fehér flanel és szövött barheteket, valamint ezekhez diszeket.

Daczára az árak tetemes megrázulásának nagyobb bevételre folytán az aragó kellemes helyzetben jutottam, hogy t. vevőimnek áruimat meg a régi olcsó árakban számíthatom.

Kiváló tisztelettel

Himmler Bertalan.

Frischer Ignác
B-Gyarmat

Valódi karlsbadi férfi-, női- és gyermekecipők, méhecske védjeggyel

Frischer Ignác
B-Gyarmat

!!! Figyelmeztetés minden félrevezetés kizárásával !!!

FRISCHER IGNÁCZ

férfi- és női divatáruháza Balassa-Gyarmat.

Egy szolid alapon működő kereskedő, aki az elmúlt esztendőn keresztül jelenlegi jó hírnevét kivirta és azt továbbra is megőrizni igyekszik, *annak mást mind szolid és elsőrendű árukat vezetni nem szabad*, holott azon kereskedők, kik a jelenlegi általános áremelkedés daczára áruikat tíz százalékkal olcsóbban kínálják, illetve hirdetik azok mást, *mint a divát által kiszorított és huzamos raktározás által elavult rongyokat a n. é. közönségnek nem nyújthatnak*, mely körülményt minden egyes józan gondolkozású felvilágosodott egyén concedálni fog.

Továbbá megjegyzem azonban, hogy én a magam részéről nem tartom érdemesnek: *azon 2-3 frt értékű cipőket felemlíteni*, mely épügy nálam, mind Agulár Dávid budapesti cipőkereskedőnél kaphatók, mely körülmény a n. é. közönség előtt eléggé ismeretes, de azok hangzatos *phrázisokkal való kikürtölését a művelt közönség előtt nevetségesnek találom.*

Ugyancsak van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy e napokban érkeztem haza elsőrendő **hazai és külföldi gyárakból**, magammal hozva

a bekövetkező téli idényre

a legfinomabb elsőrendű és szolid kivitelű

újdonosságokat

Kereskedői gyakorlatomra támaszkova felvehetem a versenyt, nemcsak a helybeli versenytársaim és **suszter-üzletek ellen, hanem a fővárosi concurrentia ellen is.**

Jelen értesitésemmel főképp azon célt akarom elérni, hogy a n. é. közönség b. figyelmét felhívjam a legkényesebb igényeknek is megfelelő

karácsonyi és ujévi

újdonosságaimra, u. m.: piperék, valódi berndorfi China-ezüst és játékaruk nagy választékára, melyek darabonként 1-80 koronáig tölem megvásárolhatók.

A n. é. közönség saját érdekébe ajánlom, hogy mielőtt szükségletét máshol szerezne be, **dúsan** felszerelt raktáromat megtekinteni el ne mulassza, gyönyörű áruim megtekintése esetén minden egyes t. vevő meglegedetten és elragadtatra fog távozni.

A vadászidény alkalmára különösen ajánlom a zólyom-radványi és puhói világhírű gyártmányu vízmentes halina botost **s a kizárólagosan csakis nálam kapható valódi karlsbadi törvényileg védett s „méhecske“ védjeggyel ellátott férfi-, női és gyermekecipőket nagy választékban.**

Nagy raktár vízmentes esőköponyegben, **nem ragasztott, hanem kézimunka**, Pichler Antal, Ita és Habig udvari szállító czégektől kizárólagosan egyedül elárúsító loden-kalapok legfinomabb kivitelére, sár- és hócipők bajka béléssel, továbbá nagy választékban peluche, szörme és posztó pokrőczaimra, utazó bunda és lábzsák, férfi ingek, gallérok, kézelők és még számtalan e szakmába vágó különös izlésű czikkeimre felhívom a t. közönség figyelmét. Amidőn a n. é. közönségnek magamat ajánlom, maradok kiváló tisztelettel

FRISCHER IGNÁCZ

férfi- és női divatáruháza Balassa-Gyarmat.

Frischer Ignác
B-Gyarmat

Valódi karlsbadi férfi-, női- és gyermekecipők, méhecske védjeggyel

Frischer Ignác
B-Gyarmat

Férfi és gyermekruha nagy választékban.

Kizárólagos raktár zólyom-radványi és puhói vízmentes vadászbotosokban.

Az alismert legjobb és legkifünőbb

Aczél ekék 1, 2, 3. és 4. barázdásuak.Rét, moha, tagozott és diagonal **Boronák**

Gyűrűs és sima aczél lemez, földi bengerok, Agricola vetőgépek,

Arató-gépek rúnek, berének.

Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók,

Szabad. aszaló készülék gyümölcs és fűszereknek**Bor- és gyümölcs szítók,**

Gyümölcs és szőlőszarvák és bogymozdószelek,

Önműködő szabadalm. szőlő fecskendő

«SYPHONIA»,

Tormács és vértetű pusztítására,

Szállítható takarékos tüzhelyek,

legújabb szerkesztésben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

csász. és kir. kiz. gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II, Taborstrasse 71.

750 munkás.

Külfelvitte több mint 400 arany, ezüst és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen.

Képviselőik és viszont elárúsítók kerestetnek.

szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal

kézi, járgány- és gőzhajtásra,

Járgányok

1-6 vonóállat befogadására

Legújabb gabonatisztító rosták,

Trieurek és kukorica morzsolók,

Szecskavágók, daráló répvágók

Széna és szalmaprések anyagok és szállíthatók,

valamint minden más fajta gazdasági gépeket

legújabb szerkesztésben készítenek és szállítanak

Hirdetmény.

A Balassa-Gyarmati Népbanknál elzalogosított arany, ezüst értéktárgyak és értékpapírok, melyek 1900. évi szeptember 1-e előtt lejártak s ezen időn túl sem meghosszabbítva, sem kiváltva nem lettek, folyó 1900. évi november hó 19-én délután 2 órakor az intézet hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni, az értékpapírok pedig tőzsde szerűleg beváltatnak.

Az árverés alá kerülő zálogtárgyak f. évi október 31-ig költségnélkül hosszabbíthatók meg, ezentúl a kölcsön összeg 2 százaléka fog árverési költség címén felszámíthatni.

B.-Gyarmat, 1900. okt. 4.

Baintner Ottó,
igazgató.**En Csillag Anna**

145 centiméter hosszú, óriási Loreley-hajammal, amely az általában föltalált ponadtól 14 havi használata után nő t meg annyira. Ezt a leghíresebb orvosok is egyből való szernek ismerék el a hajkibútlás ellen és hajnövekedésére, uraknál a csakkal megnövesztés és rövid használata után egy a haj, mint a csakkal természetes fényű és tömött lesz, megóvja ruindoktát a korai őszalóságtól a leg-öregebb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Széjjelküldés naponként az összeg előzetes beküldése esetén vagy posta-utánvétellel a világ minden irányába a gyárból, a hova a megrendelések intézendők

CSILLAG ANNA,

BÉCS, I., SEILERGASSE 5.

Gansel József és Testvére divatáru-raktára

Balassa-Gyarmat.

Ajánlja dusan felszerelt rövidáru-raktárát, mindennemű férfi, urfi és gyermek divatáru-cikket. Férfi, női és gyermek cipők. Dismó árak, fehéreművek, mindennemű vásznak és női ruha szövetek. Olcsó árak, pontos és szolid kiszolgálás, vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek. Árunk nagyrésze hazai gyártmányból áll.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi ministerium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsege Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárny-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulásán használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1899. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest-betéttű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok: megszünt minden láb fáradásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszönl
Dánóson, 1907. szeptember 17.tisztelő hivo
Wekerle Sándor.

Ovjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukazem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid ideit viselés után megkönnyebbül a járás annak ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságu 1 frt 20 kr., egyszeri 60 kr., homloktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatt.

Széküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett Felvilágítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Vizsgálathoznak megfelelő írogodmány
Egyedüli elárúsítás Alsófehérvármegye részére.

Az Asbestárny-gyár betéttű társaság képviselöte és elárúsító raktára:

Gansel József és Testvére divatáru-raktára B.-Gyarmat.